

Nummerherkenning voor geheimhoudersgesprekken is geen druk op de knop

Samen met het Openbaar Ministerie en de politie werkt de Orde aan de uitwerking van een systeem van nummerherkenning voor geheimhoudersgesprekken. De minister van Justitie vindt het wenselijk, de Kamer spreekt nog over de termijn waarbinnen afgeluisterde gesprekken moeten worden vernietigd. Deskundigen blijven sceptisch.

.....
Wim van de Pol
journalist
.....

Het ligt in de bedoeling dat de advocatuur een lijst van mobiele en vaste geheimhoudersnummers aan de politie levert die niet mogen worden getapt. De beroepsgroep moet die lijst actueel houden en zich houden aan een aantal gedragsregels. Zo moeten gesprekken met cliënten

exclusief via de opgegeven nummers worden gevoerd. En het is niet geoorloofd dat de geheimhouder niet-geheimhouders met de speciale nummers laat bellen. De minister wil dat overtreding van deze norm tuchtrechtelijk wordt gesanctioneerd. Het College van Afgevaardigden praat in juni over een nieuwe gedragsregel hiervoor.

Belang bij aftappen

Telecomdeskundigen stellen dat het succes van het

voorgestelde systeem valt of staat met de details van die technische uitwerking. Ze dringen aan op een transparante controle van de werkwijze binnen de Unit Landelijke Interceptie (ULI), de afdeling van de KLPD die bijna alle telefoontaps in Nederland beheert. Consultant Martien Kuylman maakt zich over die uitwerking van de afspraken zorgen. In die uitwerking moet gegarandeerd zijn dat alle geheimhoudersnummers in het systeem zijn ingevoerd,

want niet-opgegeven nummers kunnen immers worden getapt. Kuylman: 'De vraag is hoe de advocatennummers in de tapsystemen worden verwerkt. Als je het goed wilt doen moet je de politie uit dit proces halen. We hebben gezien dat de politie ondanks de richtlijn toch advocaten tapt. Je moet het doorgeven van die nummers niet overlaten aan degene die er het hoogste belang bij heeft om te kunnen tappen.'

Een andere telecom-

Illustratie: Dinty de Bruin

Column

Harry Veenendaal

Politiek correct vluggertje

Camilo Schutte, gewaardeerd columnist van het juristenblad *Mr.*, stelt in het laatste nummer het ondemocratische karakter van de PVV aan de kaak. ‘De PVV zou wel eens een van de grootste partijen van het land kunnen worden. Het, in de ogen van velen, verwerpelijke woord zal democratisch aan de macht kunnen komen’, aldus Schutte en hij introduceert een Wet op de politieke partijen die het democratisch karakter moet waarborgen.

Dit appèl aan de democratie ten koste van Wilders is behoorlijk vrijblijvend, komende van een topadvocaat die, in generalis, mede verantwoordelijk is voor het verschijnsel Wilders. De advocatuur als zodanig draagt als exponent van een maatschappelijke toplaag namelijk medeverantwoordelijkheid voor het handhaven van een sociale ‘oerbalans’ tussen burger en elite. Zodra deze balans verdwijnt, ontstaat een voedingsbodem voor politieke bewegingen als Wilders.

De meest constante maatschappijvorm in de wereldgeschiedenis is de oligarchie. Samenlevingen culminerend namelijk altijd naar een fundamentele en structurele ongelijkheid tussen mensen. Dit is een absoluut gegeven. Mensen zijn niet gelijk. Niet qua intellect, niet qua militaire macht en niet qua economisch vermogen. Zodoende ontstaat een maatschappelijke bovenlaag die haar macht gebruikt om het eigenbelang veilig te stellen, en die daarin succesvoller is dan de overige bevolkingsgroepen. Welk politiek of staatkundig systeem daaraan ten grondslag ligt, maakt niet uit: constitutionele monarchie, republiek, parlementaire democratie, socialisme, nationaal-socialisme of een combinatie daarvan.

Het belangrijkste is dus het handhaven van evenwicht tussen de elite en de rest van de bevolking. Dit evenwicht wordt in Nederland anno 2009 kennelijk het beste gewaarborgd door een parlementaire democratie met een sociaal-liberale ideologie. Problemen ontstaan wanneer dit evenwicht wordt verstoord. En dat is op dit moment in Nederland het geval. De (bestuurlijke) elite overspeelt al enige tijd haar hand. De integratieproblematiek (Vogelaar), de bestuurlijke graaicultuur (Tilmant), megalomaan machogedrag (Rochdale) en politieke onbetrouwbaarheid (JSF/Irak) zijn dagelijks in het nieuws. Deze ongeloofwaardigheid en gebrek aan integriteit van een overwegend deel van de heersende elite, creëert verschijnselen als Wilders.

De advocaat maakt onlosmakelijk deel uit van de maatschappelijke elite en is daarmee onderdeel van het gebrek aan evenwicht. In Nederland hebben advocaten tegenwoordig vooral *geen* politiek-bestuurlijke functies, uitzonderingen als Eberhard van der Laan daargelaten. Natuurlijk is de advocaat niet representatief voor de gehele elite, maar het is symptomatisch dat veel te weinig advocaten - al dan niet tijdelijk - zijn te verleiden tot het vervullen van bestuurlijke functies. Ze zijn maatschappelijk passief. En zolang dat niet verandert, is het opiniërend schrijven over het ondemocratische karakter van de PVV weinig meer dan een politiek correct vluggertje.

Tappen nu en in de toekomst

Een onderzoeker die in de tapkamer het vermoeden krijgt dat hij een geheimhoudersgesprek aan het beluisteren is, moet dit melden aan zijn teamchef. Deze informeert de officier van justitie, die vaststelt of het vermoeden klopt en in dat geval opdracht geeft tot vernietiging, zowel van de eventuele tekstbestand(en) als van de audiobestand(en). Transcripties of weergaven van gesprekken zijn vaak op meerdere computers opgeslagen. Ook zijn er vaak prints van gemaakt. Digitale audiobestanden zijn opgeslagen op een of meer harde schijven van het tapsysteem, daarnaast kunnen ze nog vastliggen op archiverings-dvd's.

In de voorgestelde regeling krijgt de Unit Landelijke Interceptie (ULI) een lijst met telefoonnummers van advocaten. De telefoonnummers van advocaten worden daar ingevoerd in het tapsysteem. Zodra een verdachte die onder de tap staat een telefoontje pleegt, leidt de telecomprovider dat gesprek naar de ULI. Wanneer in dat systeem blijkt dat een van de twee aansluitingen een geheimhoudersnummer is, gaat dat gesprek naar een depot en komt het niet op de harde schijf terecht waartoe de recherche toegang heeft. Na dertig dagen - waarin de rc het gesprek kan controleren als er een indicatie is van oneigenlijk gebruik - moet het gesprek worden vernietigd.

consultant, Hans van de Ven, valt Kuyman bij: ‘Wij hebben een systeem met nummerherkenning al lang geleden voorgesteld. In 2003 tijdens een hoorzitting bij het College bescherming persoonsgegevens over het tappen van geheimhoudersgesprekken zei een leidinggevende van de Rotterdamse politie hardop dat hij zo’n systeem niet wilde omdat hij de mogelijkheid wilde behouden om advocaten te blijven af luisteren.’ Kuyman adviseert de Orde om goed over de controle na te denken. ‘De Orde moet

een goede audit afdwingen. Ik ben bang dat het doorgeven van de nummers die niet mogen worden getapt zich nu weer gaat onttrekken aan de wereld buiten politie en justitie.’

Minister Hirsch Ballin wil dat het OM haast maakt met de nadere uitwerking. Half juni moet er een plan van aanpak zijn voor het implementatietraject, zodat het systeem over een jaar kan draaien. Maar dan moeten ook minister, Kamer en Orde het nog wel eens worden.